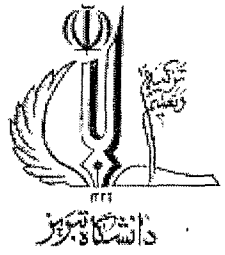

به نام خدا

۱۱۲۱۲۰

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر
گروه مهندسی برق و الکترونیک

پایان نامه

برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در رشته مهندسی برق - الکترونیک

عنوان

ماکس و دی ماکس — نوری
(با استفاده از کریستالهای فوتونیک)

استاد راهنما

دکتر منوچهر بهرامی

استاد مشاور

دکتر علی رستمی

پژوهشگر

مهدی اسدی

زمستان ۸۷

۱۱۲۱۶۲

کتابخانه دانشگاه شهردرود
شهر شهردرود

۱۳۸۸ / ۲ / ۱۵

تقدیر و تشکر

از استاد راهنمای گرامی آقای دکتر منوچهر بهرامی و استاد مشاور بزرگواریم جناب آقای دکتر رستمی ، که همواره از راهنمائیهای ایشان بهره مند بوده ام کمال تشکر و قدر دانی را دارم . همچنین از جناب آقای دکتر کوزه کنانی بخاطر راهنمائیها و صبر و حوصله اشان نهایت تشکر و قدر دانی را دارم .

از دوست و استاد عزیزم جناب مهندس حامد علیپور که بنده را در امر فعالیتهای آزمایشگاهی و کارهای نرم افزاری راهنمایی کردند سپاسگزارم .

در آخر از خانواده و همسرم که همواره مشوق و پشتیبان بنده بودند ، تشکر و قدر دانی می کنم .

Surname : Asadi

Name : Mehdi

Thesis Title : Optical Demultiplexer With Using Photonic Crystal

Supervisor : Dr . Manoochehr Bahrami

Advisor : Dr . Ali Rostami

Degree : Master Of Science **Major :** Electrical Engineering **Field :** Electronics

University : Tabriz **Faculty:** Electrical and Computer Engineering

Graduation Date :

Page : 123

Key Word : Demultiplexer , Photonic Crystal, Ring Resonator ,Rod ,Lattice Constant ,
Waveguide , Yee Algorithm , Defect , FDTD

Abstract :

In This Thesis ;

We will Design And Simulate, Optical DeMultiplexer With Using Crystal Photonic And Using The Other Optical Device Like Ring Resonators And Waveguide ,Like This:

First of All, We Define Substrate With Using Related Parameters , For Make a 2D-Photonic Crystal Lattice .

Then We Will Desine a Line Waveguide , With Using a Line Defect ,This Waveguide Will Be a Input Channel For a Input Signal.

Then We Will Start To Define Two Ring Resonators, The Importatnt Point In This Case Is Changing Realation Position Between Two Ring Resonators .We Will Changing And Analysing Them, And Then We Will Select a Position Of Rings That Satisfye Our Desirable Wavelength and Direction Of Coupled Wavelenght Like: Bacuward Or Forward Coupling .

Then For Recive a Resonate Wave From Output Channel We Will Designe a Second Waveguide With Line Defect .

نام خانوادگی دانشجو: اسدي		
نام: مهدی		
عنوان پایان نامه: ماکس و دي ماکس نوري		
استاد راهنما: دکتر منوچهر بهرامي		
استاد مشاور: دکتر علی رستمی		
مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد	رشته: برق	گرایش: مدارات مجتمع نوري
دانشگاه: تبریز		
دانشکده: مهندسی برق و کامپیوتر	تاریخ فارغ التحصیلی:	تعداد صفحه: ۱۲۳
کلید واژه ها: بلور فوتونی، نقص خطي، نقص حلقوي، تفاضل متناهي حوزه زمان،		
<p>چکیده:</p> <p>در این پروژه؛ طراحی، شبیه سازی و عملیات تجزیه و جداسازی سیگنال نوری (DeMux) با استفاده از کریستال فوتونیک و المانهای نوري نظیر موجبرها و رینگ رزوناتورها انجام خواهد شد. به این شکل که:</p> <p>زیر لایه ویفر را با استفاده از پارامترهای مربوطه تعریف می کنیم، تا شبکه دو بعدی کریستال فوتونیک ایجاد شود. سپس با ایجاد نقص خطي در کریستال، موجبر خطي را ایجاد خواهیم کرد که این موجبر کانالی برای تزریق موج ورودی خواهد بود.</p> <p>در ادامه با ایجاد نقص حلقوي شروع به ساخت دو رینگ رزوناتور خواهیم نمود، با تغییر موقعیت رینگها به یکدیگر و بررسی آنالیز آنها شرایطی را فراهم خواهیم کرد که طول موج مورد نظر در حلقه ها رزونانس شود.</p> <p>سپس برای دریافت موج رزونانس شده، موجبر دوم را بوسیله نقص خطي ایجاد خواهیم کرد تا موج رزونانسی را به کانال خروجی هدایت کند.</p>		

I,II

مقدمه

	فصل اول : بررسی منابع
۱	۱-۱- مقدمه
۲	۲-۱- کریستال فوتونیک دو بعدی
۱۰	۳-۱- کاربردها و مزیت های کریستال فوتونیک
۱۸	۴-۱- بررسی انتشار موج در محیطهای ناهمگن
۱۹	۵-۱- قضیه بلوخ
۲۰	۶-۱- تحلیل انتشار موج در ساختار متناوب
۲۴	۷-۱- بررسی ساختار باند فرکانسی
۲۷	۸-۱- تحلیل کریستال فوتونیک دو بعدی
۳۳	۹- روشهای تحلیلی میدانهای الکترومغناطیسی در کریستال فوتونیک
۳۴	۱۰-۱- روش تفاضلهای محدود در حوزه زمان (FDTD) والگوریتم Yee
۴۱	۱۱-۱- رینگ رزوناتورها
۴۳	۱۲-۱- فیلترهای نوری
۴۳	۱۳-۱- انواع فیلترهای نوری
۴۵	۱۴-۱- جدول مقایسه فیلترها
۴۷	۱۶-۱- کاربردهای رینگ رزوناتورها
۴۹	۱۷-۱- معرفی بیشتر رینگ رزوناتورها
۵۲	۱۸-۱- تئوری کوپلینگ
۵۳	۱۹-۱- محاسبات رینگ های N طبقه ایی
۵۶	۲۰-۱- تحلیل رینگ تک حلقه ایی (SSR)
۶۰	۲۱-۱- ارتباط ضریب کوپلینگ با دقت فیلتر
۶۲	۲۲-۱- محاسبه (FSR) برای یک رینگ
۶۳	۲۳-۱- پارامتر ضریب کیفیت Q فیلتر
۶۴	۲۴-۱- ارتباط بین Q , F
۶۵	۲۵-۱- آنالیز و طراحی یک رینگ با دو موجبر

۷۳	۱-۲- طراحی دی ماکس نوری با نرم افزارهای مربوط به نور
۷۴	۲-۲- مراحل طراحی و شبیه سازی دی مالتی پلکسر
۷۴	۱-۲-۲- طراحی ویفر
۷۴	۱-۱-۲-۲- مشخصات ویفر
۷۵	۱-۱-۲-۲- طول و عرض ویفر
۷۵	۲-۱-۲-۲- پارامترهای ضریب شکست ویفر
۷۶	۲-۱-۲-۲- مشخصات شبکه
۷۷	۱-۲-۲-۲- نوع شبکه
۷۷	۲-۲-۱-۲-۲- ثابت شبکه
۷۷	۳-۲-۱-۲-۲- تعداد رادها در امتداد طول و عرض ویفر
۷۸	۴-۲-۱-۲-۲- شکل رادها
۷۹	۵-۲-۱-۲-۲- شعاع رادها
۸۰	۳-۱-۲-۲- مشخصات نوع ماده دی الکترونیک
۸۱	۴-۱-۲-۲- تعیین PML
۸۲	۲-۲-۲- منبع و پارامترهای آن
۸۷	۳-۲-۲- طراحی اولین موجبر
۸۸	۴-۲-۲- طراحی اولین رینگ رزوناتور
۹۰	۵-۲-۲- طراحی دومین رینگ رزوناتور
۹۱	۶-۲-۲- طراحی دومین موجبر
۹۵	۷-۲-۲- تعیین پارامترهای شبیه سازی
۹۶	۳-۲- آنالیز طیفی و طرح شبیه سازی شده در مد TE
۱۰۱	۴-۲- آنالیز و شبیه سازی پارامترهای موثر
۱۰۲	۱-۴-۲- آنالیز پارامترهای ویفر
۱۰۲	۱-۱-۴-۲- تعیین پارامتر ثابت شبکه
۱۰۴	۲-۱-۴-۲- تعیین پارامتر ضریب شکست راد
۱۰۵	۳-۱-۴-۲- تعیین پارامتر شعاع راد
۱۰۷	۲-۴-۲- تعیین پارامترهای موجبر
۱۰۷	۱-۲-۴-۲- تعیین شکل موجبر
۱۰۸	۲-۲-۴-۲- تلفات موجبر
۱۰۹	۳-۲-۴-۲- پهنای موجبر
۱۱۳	۳-۴-۲- آنالیز رینگها

۱۱۴

۲-۴-۳-۱- نوع رینگ

۱۱۴

۲-۴-۳-۲- شعاع رینگ

۱۱۶

۲-۴-۳-۳- موقعیت رینگها نسبت به هم

۱۲۱

..... فصل سوم : نتایج و بحث

مراجع

فهرست شکلها

صفحه

عنوان

۱	شکل ۱-۱ : کریستال فوتونیک یک بعدی
۲	شکل ۱-۲ : کریستال فوتونیک دو بعدی
۳	شکل ۱-۳ : ساختار مربعی ومثلثی
۴	شکل ۱-۴ : حالت‌های دیگر از کریستال فوتونیک
۵	شکل ۱-۵ : شکل‌های میکروسکوپی از کریستال فوتونیک
۶	شکل ۱-۶ : شبهه کریستال
۷	شکل ۱-۷ : کریستال فوتونیک یابلونوویت
۸	شکل ۱-۸ : " ساختار افزاره ایی چوبی
۹	شکل ۱-۹ : " " مارپیچ در هم بافته
۹	شکل ۱-۱۰ : تصویر میکروسکوپی " "
۱۱	شکل ۱-۱۱ : فیبر کریستالی فوتونیکی
۱۲	شکل ۱-۱۲ : ابر منشور
۱۳	شکل ۱-۱۳ : شکست منفی
۱۴	شکل ۱-۱۴ : کاواک کریستال فوتونیکی
۱۵	شکل ۱-۱۵ : فیلتر حفره ایی
۱۶	شکل ۱-۱۷ : دیود نوری بر اساس کریستال فوتونیک
۱۷	شکل ۱-۱۸ : کریستال فوتونیک به عنوان منتشر کننده جهتی
۳۵	شکل ۱-۱۹ : گسسته سازی فضای دو بعدی (FDTD)
۳۸	شکل ۱-۲۰ : " " " سه بعدی
۴۲	شکل ۱-۲۱ : کاربرد Mux و DEMUX در سیستم‌های WDM
۴۳	شکل ۱-۲۲ : فیلتر نوری نوع Plan Grating
۴۴	شکل ۱-۲۳ : Fabry Perot Interferometer (FPI)
۴۴	شکل ۱-۲۴ : Fiber Brag Grating (FBG)
۴۴	شکل ۱-۲۵ : Array Waveguide Grating (AWG)
۴۶	شکل ۱-۲۶ : اولین طرح پیشنهادی برای فیلتر نوری توسط Marcatili
۴۷	شکل ۱-۲۷ : فیلتر SSR بعنوان شیفت دهنده فاز
۴۸	شکل ۱-۲۸ : کاربرد رینگ رزوناتور بعنوان تثبیت کننده دیود لیزری
۴۸	شکل ۱-۲۹ : " " " " Notch Filter

۴۹	Programable Add/Drop	" " " "	شکل ۱-۳۰ :
۵۰		دی ماکس با رینگ رزوناتور تک حلقه ایی	شکل ۱-۳۱ :
۵۱		" " " "	شکل ۱-۳۲ :
۵۲		دی ماکس با رینگ رزوناتور دو حلقه ایی	شکل ۱-۳۳ :
۷۵		تعیین پارامترهای ویفر	شکل ۲-۱ :
۷۶		" " "	شکل ۲-۲ :
۷۸		تعیین پارامترهای شبکه	شکل ۲-۳ :
۷۹		معرفی شکل و شعاع راد	شکل ۲-۴ :
۸۰		معرفی دی الکتریک	شکل ۲-۵ :
۸۱		تعیین شرایط مرزی	شکل ۲-۶ :
۸۲		خلاصه شده، پارامترهای تعیین شده برای ویفر	شکل ۲-۷ :
۸۵		پارامترهای منبع	شکل ۲-۸ :
۸۶		" "	شکل ۲-۹ :
۸۷		خلاصه شده پارامترهای منبع‌نمایش آن روی ویفر	شکل ۲-۱۰ :
۸۸		اولین موجبر ایجاد شده در ویفر	شکل ۲-۱۱ :
۹۰		اولین رینگ رزوناتور روی ویفر	شکل ۲-۱۲ :
۹۱		دومین رینگ رزوناتور طرح شده	شکل ۲-۱۳ :
۹۳		دومین موجبر	شکل ۲-۱۴ :
۹۴		نمایی سه بعدی از دی ماکس شبیه سازی شده	شکل ۲-۱۵ :
۹۵		نمایی سه بعدی از دی ماکس شبیه سازی شده (از زاویه دیگر)	شکل ۲-۱۶ :
۹۶		پارامترهای شبیه سازی	شکل ۲-۱۷ :
۹۷		نحوه انتشار موج TE دردی ماکس طراحی شده	شکل ۲-۱۸ :
۹۸		توضیح تصویری نحوه دی ماکس شدن	شکل ۲-۱۹ :
۹۹		نحوه انتشار سه بعدی موج TE در مرحله اول	شکل ۲-۲۰ :
۹۹		" " " " " " " "	شکل ۲-۲۱ :
۹۹		" " " " " " " "	شکل ۲-۲۲ :
۱۰۰		" " " " " " " "	شکل ۲-۲۳ :
۱۰۰		" " " " " " " "	شکل ۲-۲۴ :
۱۰۰		" " " " " " " "	شکل ۲-۲۵ :
۱۰۷		شکل موجبر خطی	شکل ۲-۲۶ :
۱۰۸		شکل موجبر L شکل	شکل ۲-۲۷ :
۱۱۰		انتخاب پهنای نادرست برای موجبر و چگونگی انتشار موج در آن	شکل ۲-۲۸ :
۱۱۱		" " " " " " " "	شکل ۲-۲۹ :

- شکل ۲-۳۰ : انتخاب پهنای صحیح برای موجبر و چگونگی انتشار موج در آن
- شکل ۲-۳۱ : " " " " " " " " " " " "
- شکل ۲-۳۲ : انتشار سه بعدی موج TE در موجبر با پهنای صحیح
- شکل ۲-۳۴ : موقعیتهای مختلف قرار گرفتن رینگها نسبت به هم (حالت اول)
- شکل ۲-۳۵ : " " " " " " " " " " (دوم)
- شکل ۲-۳۶ : " " " " " " " " " " (سوم)
- شکل ۲-۳۷ : " " " " " " " " " " (چهارم)

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۲۴	نمودار ۱-۱ : ساختار باند فرکانسی برای محیط همگن
۲۵	نمودار ۲-۱ : " " " " " " پربودیک تک بعدی
۲۶	نمودار ۳-۱ : نواحی بریلویین در نمودار باند فرکانسی
۳۱	نمودار ۵-۱ : باند فرکانسی برای محیطهای دو بعدی ، مربعی با رادهای در هوا
۳۲	نمودار ۶-۱ : " " " " " " با سوراخهای هوا در دی الکتریک
۳۳	نمودار ۷-۱ : " " " " " " دو بعدی ، مثلثی با رادهای در هوا
۳۴	نمودار ۸-۱ : " " " " " " مثلثی با سوراخهای هوا در دی الکتریک
۵۸	نمودار ۹-۱ : گراف انتقالی رینگ رزوناتور
۶۰	نمودار ۱۰-۱ : ارتباط شعاع حلقه با ضریب کوپلینگ
۶۱	نمودار ۱۱-۱ : ارتباط ضریب کوپلینگ با دقت فیلتر
۶۲	نمودار ۱۲-۱ : ارتباط دقت فیلتر با تلفات فیلتر
۶۴	نمودار ۱۳-۱ : ارتباط بین Q و شعاع حلقه
۶۷	نمودار ۱۴-۱ : گراف انتقالی رینگ رزوناتور با دو موجبر
۸۳	نمودار ۱-۲ : پالس گوسین پیوسته مدوله شده
۸۴	نمودار ۲-۲ : مشخصات پالس گوسین بکار رفته در منبع
۱۰۱	نمودار ۳-۲ : شکل پالس ورودی و خروجی دی ماکس در مد TE
۱۰۱	نمودار ۴-۲ : " "
۱۰۶	نمودار ۵-۲ : شکل پالس ورودی و خروجی با تغییرات r
۱۰۶	نمودار ۶-۲ : " "

فهرست جدولها

صفحه

عنوان

۴۵	جدول ۱-۱ : مقایسه جدول فیلترها
۱۰۳	جدول ۱-۱ : تغییرات طول موج کوپل شده برحسب ثابت شبکه
۱۰۴	جدول ۱-۱ : تغییرات طول موج کوپل شده برحسب ضریب شکست
۱۰۵	جدول ۱-۱ : تغییرات طول موج کوپل شده برحسب شعاع راد

ارسال چندین کانال اطلاعاتی (صوت، تصویر، دیتا) بطور همزمان توسط یک محیط انتقال و جدا سازی آن در انتهای مسیر از دیر باز مورد توجه مهندسين مخابرات بوده است، بطوریکه در صنعت الکترونیک به پیشرفتهای وسیعی در این زمینه نیز دست یافته اند. همزمان با تولد الکترونیک نوری و شکل گیری فرایند گذر از عصر "الکترونیک" به عصر "الکترونیک نوری" و همچنین به لحاظ تراکم روز افزون جمعیت مخابراتی، که روز به روز هم بر استفاده کنندگان از آن، چه از لحاظ مکالمات (voice) و چه از لحاظ اطلاعات (Information)، افزوده میشود؛ اهمیت این تکنیک در نقل و انتقال اطلاعات، نه تنها به قوت خود باقی بوده، بلکه نقش حیاتی در نقل و انتقال اطلاعات را ایفا می کند. به همین منظور محققان و مهندسان این تکنولوژی جدید، با فن آوریهای نوین خود در عصر حاضر سعی ایشان بر این بوده که خلاء ابزارهای ناشی از این دگر دیسی گذر از الکترونیک به فوتونیک را هر چه سریعتر پر کنند و حاصل این تلاشهای بی وقفه در مدتی کوتاه به بار نشسته است. از جمله این تلاشها، کار و تحقیق در زمینه کریستالهای فوتونیک و مطالعه خواص آنها و اینکه این کریستالها چه کاربردهای می توانند در این فن آوری جدید ایفا بکنند.

از جمله کاربردهای این نوع کریستال میتوان به Demultiplexer ها اشاره کرد. چندین روش و ساختار برای انجام دی ماکس نوری موجود می باشد که در اینجا از روش کریستالهای فوتونیک

بهره خواهیم جست . بطور خیلی خلاصه می توان گفت که کریستالهای فوتونیک دارای ساختارهای پریودیک از موادی با، ضریب شکست متفاوت می باشند . کریستال فوتونیک می تواند دارای ساختارهای تک بعدی ، دو بعدی ، سه بعدی باشد که در این پروژه از ساختار دو بعدی استفاده شده است. خواص بسیار جالب و قابل توجهی که این ساختارها از خود نشان می دهند اینست که خواص و رفتار این ساختارها با ایجاد نقص (Defect) تغییر می کند ، بطوریکه با مطالعه و ایجاد نقصهای کنترل شده میتوانیم موج انتشاری و یا مولفه های مورد نظر آن موج را در راستای اهداف خودمان هدایت و کنترل کنیم . بنابراین با ایجاد نقصهای هدفمند کاری خواهیم کرد که یک مولفه فرکانسی بخصوص از یک موج منتشره جدا و در مسیر دیگری هدایت شود که این عمل همان تکنیک دی ماکس (DeMux) می باشد .

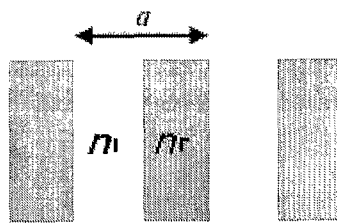
فصل اول

بررسی منابع

۱-۱ - مقدمه

ساختارهای فوتونیک کریستال به جهت خواص جالب و منحصر به فرد کاربردهای وسیعی را به خود اختصاص داده اند با بکار بردن این ساختارها برای ساخت ادوات نوری (Laser, Waveguides, Splitter, Filters, Mux & Demux, غیره) حجم ساخته شده به مراتب نسبت به ادوات مشابه کم میشود که این مورد شدیداً مورد توجه سازندگان ادوات Integrated Optical Device قرار گرفته است.

فوتونیک کریستال را به طور ساده میتوان یک محیط با خاصیت نوری متناوب تعریف کرد. تناوبی بودن محیط میتواند در یک بعد، دو بعد و سه بعد باشد در شکل زیر یک کریستال فوتونیک تک بعدی نشان داده شده است که ساختار آن از تکرار ضریب شکست n_1 و n_2 تشکیل شده است:

شکل ۱-۱: ساختار یک بعدی کریستال فوتونیک

که در آن a دوره تناوب کریستال می باشد به این عدد ثابت شبکه نیز می گویند و بیا نگر حداقل طول فضایی است که ساختار شبکه در آن تکرار میگردد به گفته دیگر این رابطه در کریستال

$$\epsilon(x) = \epsilon(x+a) \quad (1-1) \quad \text{فوتونیک تک بعدی صادق می باشد}$$

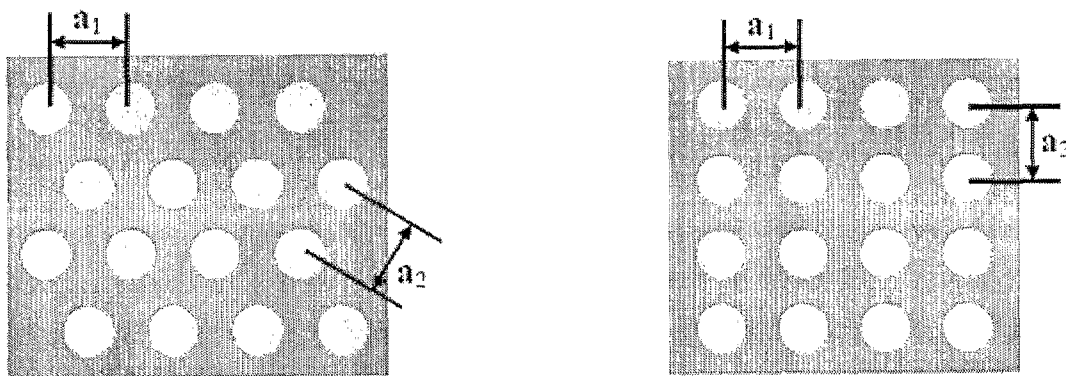
کریستالهای فوتونیک بسیار پاشنده هستند و میزبان گذردهی (نور عبوری از کریستال) و نور انعکاسی از آنها به طول موج نور بستگی دارد و مهمترین اثر ناشی از تناوب وجود محدوده هایی پیوسته و گرا ندار در حوزه فرکانس است که در آنها امکان انتشار موج در ساختار وجود ندارد به این نواحی Gap (گاف فوتونی) یا نوار ممنوعه فرکانسی می گویند بین هر دو گاف فوتونی متوالی یک نوار مجاز فرکانسی قرار دارد که انتشار موج در آن امکان پذیر است اگر یک گاف فوتونی با بازه فرکانسی $[f_1, f_2]$ مشخص شود آنگاه $f_c = (f_1 + f_2) / 2$ فرکانس مرکزی گاف و $\Delta f = f_2 - f_1$ پهنای گاف می نامند .

۱-۲- کریستال فوتونیکهای دو بعدی

در دو بعد یک کریستال ، می توان مانند یک آرایه ی تناوب از دو دی الکتریک فرض نمود.

انواع مختلفی از حالت های تناوبی ساختار دو بعدی در فیزیک حالت جامدات مطرح میشود که ما

فقط به دو گونه از آن اشاره خواهیم کرد : ساختار مربعی و ساختار مثلثی ، شکل (۱-۲) .

شکل ۱-۲: دو نوع متداول کریستال فوتونیک دو بعدی ،

مربعی (سمت راست) ، مثلثی (سمت چپ)

در اینجا a_1 , a_2 بردارهای پایه شبکه نامیده میشوند. که این رابطه در آن برقرار می باشد

$$\varepsilon(\mathbf{r}) = \varepsilon(x,y) = \varepsilon(\mathbf{r} + \mathbf{a}_i) \quad (1-2)$$

برای هر دو ساختار دو بعدی مربعی و مثلثی بردارهای پایه از نظر طول با یکدیگر یکسانند

$$|a_1| = |a_2| = a \quad \text{از طرف دیگر برای ساختار مربعی} \quad \angle(a_1, a_2) = \pi/2$$

در حالی که برای مثلثی $\angle(a_1, a_2) = \pi/3$ می باشد .

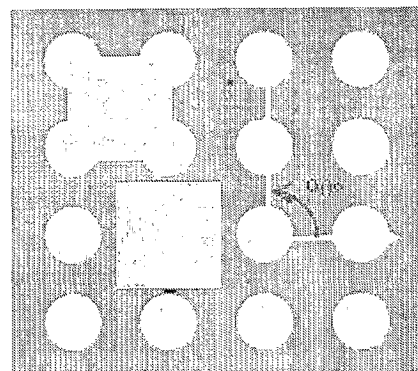
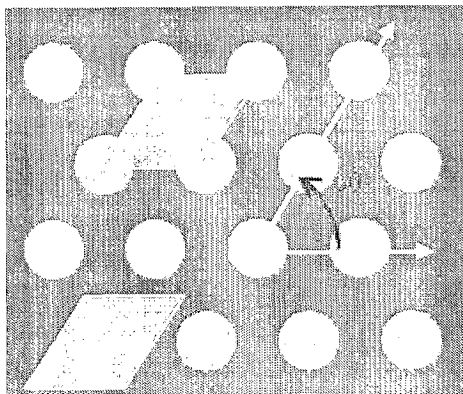
به سادگی دیده می شود که علاوه بر تقارن انتقالی که همان ویژگی تناوب مکانی است گونه

دیگری از تقارن در اثر دوران حول مبدا وجود دارد که کریستال فوتونی را بدون تغییر باقی می

گذارد. به بیان دیگر کریستال فوتونی نسبت به آن تبدیل ناورد (Invariant Points) است. در

ساختار مربعی (مثلثی) این زاویه برابر ۹۰ (۶۰) است که موجب تقارن دورانی چهار ضلعی و شش

ضلعی می گردد به شکلهای (۱-۳) توجه کنید :

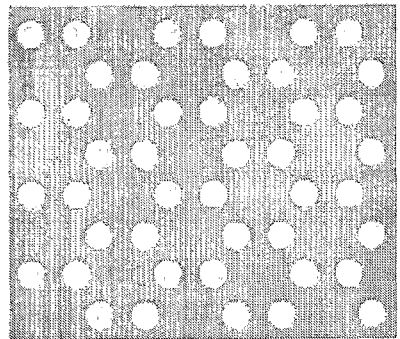
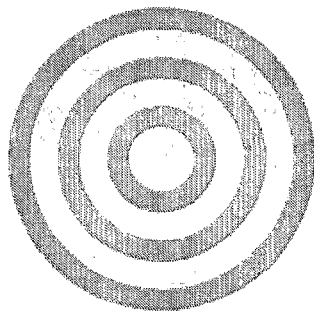

شکل ۱-۳: زوایای بین بردارهای پایه شبکه را نشان می دهد .

شبکه مربعی (سمت راست)، شبکه مثلثی (سمت چپ)

همان طور که در شکل فوق با نواحی صورتی رنگ مشخص شده است سلول واحد در دو بعد (سه بعد) سطح (حجم) متشکل از دو (سه) بردار پایه است و در واقع از نظر سطح (حجم) کوچک ترین جزیی است که با انتقال و تکرار آن بتوان کل بلور فوتونی را بازسازی نمود. گرچه این انتخاب منحصر به فرد نیست ولی معمولا ساده ترین انتخاب برای بلور فوتونی مربعی و مثلثی به ترتیب مربع و لوزی با اضلاع برابر با ثابت شبکه است :

شبکه مشهور دو بعدی دیگری که در واقع از خانواده بلور فوتونی مثلثی شمرده میشود ، شبکه گرافیت یا لانه زنبوری است که در شکل بعد نمایش داده شده است و دارای تقارن دورانی شش گون می باشد . نیز فیبر براگ در شکل (۴-۱)، را میتوان حالت خاصی از بلور فوتونی دو بعدی در دستگاه مختصات استوانه ایی فرض نمود .

شکل ۴-۱: دو نمونه دیگر از کریستال فوتونیک ؛ شبکه گرافیت (سمت راست) ، فیبر براگ (سمت چپ)

در عمل ساخت کریستالهای فوتونی شامل مراحل و فرآیندهای متعدد و پیچیده ای است ، ساختار بلور فوتونی، مانند آن چه که در اشکال بالا گفته شد ، می باشد در زیر به چند نمونه از